

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.169/2015/6.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Kiss-Gáll Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a Gadó Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gadó Gábor ügyvéd) által képviselt I.r. és II.r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon I.P.86.409/2013. számon indult és a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.636.586/2013/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperesek részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 167.100 (egyszázhatvanhétezer-egyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek 2007. október 5-én lakáshitel kölcsönszerződést kötöttek. Ennek I. pontjában az alperesek arra vállaltak kötelezettséget, hogy a szerződésben meghatározott feltételekkel a felperes mint jogosult részére 5.280.000 Ft összegben, japán jenben nyilvántartott lakáshitelt nyújtanak, ingatlanon alapított jelzálogfedezet mellett. A szerződés az induló THM-et tartalmazta. A szerződés II.3. pontja részletesen felsorolta, hogy milyen feltételek megváltozása esetén jogosult a hitelező az ügyleti kamatot, költséget egyoldalúan módosítani. A peres felek megállapodtak abban is, hogy a törlesztő részlet összege egy éven keresztül állandó, ezen összeget japán jenben és forintban is rögzítették. Az egy év elteltét követően a hitelező évente volt jogosult az új fix törlesztő részletek megállapítására az árfolyamváltozás, az árfolyamrés, illetve hiteldíj változás figyelembevételével. A futamidő első 53 hónapja alatt a felperesnek csak a hiteldíjat kellett fizetnie. Az 53 hónapos türelmi idő

leteltét követően kellett a tőke törlesztését elkezdenie.

A felperes keresetében a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 212. §-a, valamint 213. § (1) bekezdés b), c), d) és e) pontjaira hivatkozással.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét. A fellebbezés indokaira tekintettel arra hivatkozott: a deviza vételi és eladási árfolyam között keletkező különbözet - árfolyamrész - olyan költség, amely az árfolyam változatlanlansága mellett is többletterhet jelent a fogyasztóra az egynemű árfolyam alkalmazásához képest. Mivel a perbeli szerződés az árfolyamrészről nem rendelkezett, ezért az a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján semmis.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a kölcsönszerződés II.3. pontja és az üzletszabályzat III.3. pontja együttes értelmezése alapján sem állapíthatók meg teljes egyértelműséggel, világos és félreérthetetlen tartalommal a hiteldíj alperesek általi egyoldalú módosítására okot adó körülmények, ezért a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja alapján is semmis.

A másodfokú bíróság szerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában megkívtat feltételeknek sem felel meg, mivel a törlesztő részletek összegének meghatározására a szerződésben nem került sor.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmükben az alperesek a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Hpt. 213. § (1) bekezdés b., c.), d.) és e) pontjaiba ütköző módon jogszabálysértő. Felülvizsgálati kérelmükben minden egyes hivatkozott jogszabályi rendelkezés tekintetében részletesen megindokolták, hogy a perbeli kölcsönszerződés miért felel meg a törvényi elvárásoknak.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértőnek.

A jogerős ítélet a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét a Hpt. 213. § (1) bekezdés c), d) és e) pontja alapján állapította meg.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben írtakra tekintettel rögzíti, hogy a jogerős ítélet a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással a szerződés érvénytelenségét nem állapította meg, így e körben a felülvizsgálati kérelem érdemben nem volt vizsgálható.

A Kúria egyetért az alperesek felülvizsgálati kérelmében írtakkal tekintetben, hogy a perbeli kölcsönszerződés az árfolyamrés feltüntetésének hiánya miatt a Hpt. 213 § (1) bekezdés c) pontját nem sérti. A Kúria a 2/2014. PJE határozatának 3. pontjában úgy foglalt állást, hogy fogyasztói devizaalapú kölcsönszerződésekben az árfolyamrés alkalmazása tisztességtelen, egy ilyennek minősülő szerződési feltétel feltüntetésének elmaradása pedig nem teszi a kölcsönszerződést a Hpt. 213 § (1) bekezdésébe ütközővé. Helyesen utaltak az alperesek e körben arra is, hogy a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 3. §-a folytán az árfolyamrést tartalmazó tisztességtelen ÁSZF rendelkezések helyébe a hivatkozott jogszabályi rendelkezések folytán a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyama lépett.

A Kúria alaposnak találta az alperesek Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjával kapcsolatos érvelését is.

A Kúria megítélése szerint más szempontokat kell figyelembe venni a kamat-, költség-, díj módosítását lehetővé tévő szerződéses rendelkezés Hpt. 213 § (1) bekezdés d) pontja szerinti, illetve a szerződéses rendelkezés Ptk. 209. §-a szerinti tisztességtelenségének vizsgálatakor. Fontos eljárásjogi különbség, hogy ez utóbbi vizsgálatára a Pp. 23. § (1) bekezdés k) pontja alapján elsőfokú hatáskörrel a törvényszék rendelkezik. Jelen perben, a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt elsőfokú eljárásban ezen hatásköri rendelkezésre tekintettel is csak az volt vizsgálható, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjának megfelelően részletesen meghatározza-e azokat a feltételeket, illetve körülményeket, amelyek esetén a hiteldíj megváltoztatható.

A másodfokú bíróság e körben nem az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei részletes meghatározásának hiányára hivatkozott, hanem arra, hogy a szerződés szerinti ok-lista nem elég egyértelműen, konkrétan határozza meg a feltételeket, az alapján a fogyasztó nem rendelkezik a szükséges információval arról, hogy kötelezettségei növekedésére ezek a rendelkezések mennyiben hatnak ki. Ez utóbbi tényezőket a másodfokú ítélet meghozatalakor már ismert 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény szerint is a tisztességtelenség körében kellett értékelni, mely jogértelmezést később a 2/2014. PJE 2. pontja is megerősített. Mindezekre figyelemmel a másodfokú

bíróságnak a felperes Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjára alapított keresetét el kellett volna utasítania.

A másodfokú bíróság ugyanakkor helytállóan állapította meg, hogy a perbeli szerződés a Hpt. 213 § (1) bekezdés e) pontjába ütközik. A szerződés a törlesztő részletek összegét csak az első évre határozta meg, azt követően új fix törlesztő részletet rendelt megállapítani a változó tényezők függvényében. Előírta azt is, hogy az első 53 hónapos „türelmi idő” alatt az adós csak a hiteldíjat (kamatot, kezelési költséget) köteles megfizetni az időközben bekövetkezett árfolyamváltozással (árfolyamrés változással), illetve a hiteldíj változással korrigálva. Az 54. hónaptól, amikor a türelmi idő lejárt és a tőke törlesztése is megkezdődött, a fizetendő törlesztő részlet ezen konstrukció miatt jelentősen megemelkedett, amelynek összegét a szerződés nem tartalmazta. A Kúria nem osztotta az alperesek azon álláspontját, hogy az előre nem látható tényezők miatt a szerződésben nem lehetett meghatározni a Hpt. 213 § (1) bekezdés e) pontja által megkövetelt módon a törlesztő részletek összegét. A Kúria megítélése szerint a törlesztő részletek összege a szerződéskötés időpontja szerinti tényezők alapján meghatározható lett volna, ezért helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a perbeli szerződés a Hpt. 213 § (1) bekezdés e) pontjába ütköző módon semmis.

A jogerős ítélet meghozatalakor még alkalmazható és a kereseti kérelemre tekintettel alkalmazandó Ptk. 239/A. §-a alapján előterjesztett kereseti kérelemre tekintettel a perben eljáró bíróságoknak a jogkövetkezmény tárgyában nem kellett, nem lehetett dönteniük. Amennyiben erről is határozniuk kellett volna, a szerződés tartalmát és a szerződéskötés körülményeit kellett volna vizsgálniuk. Ha ugyanis a szerződés rendelkezéseiből egyértelműen kiszámítható, esetleg ha a szerződéskötés előtt vagy a szerződéskötéskor nyújtott információk figyelembevételével megállapítható, hogy a fogyasztó tudott, vagy tudnia kellett a törlesztő részletek alakulásáról (összegéről) a változó tényezők: árfolyam, árfolyamrés, hiteldíj-változás figyelmen kívül hagyásával, úgy a szerződés érvényessé és nem hatályossá nyilvánításának állnak fenn a feltételei figyelemmel a 6/2013. PJE határozat 4. pontjában kifejtettekre is.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alpereseket a Pp. 270. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésére - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely összeg az ÁFA-t is tartalmazza.

Budapest, 2015. július 2.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk.
előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

/Seres Józsefné/
bírószági tisztviselő